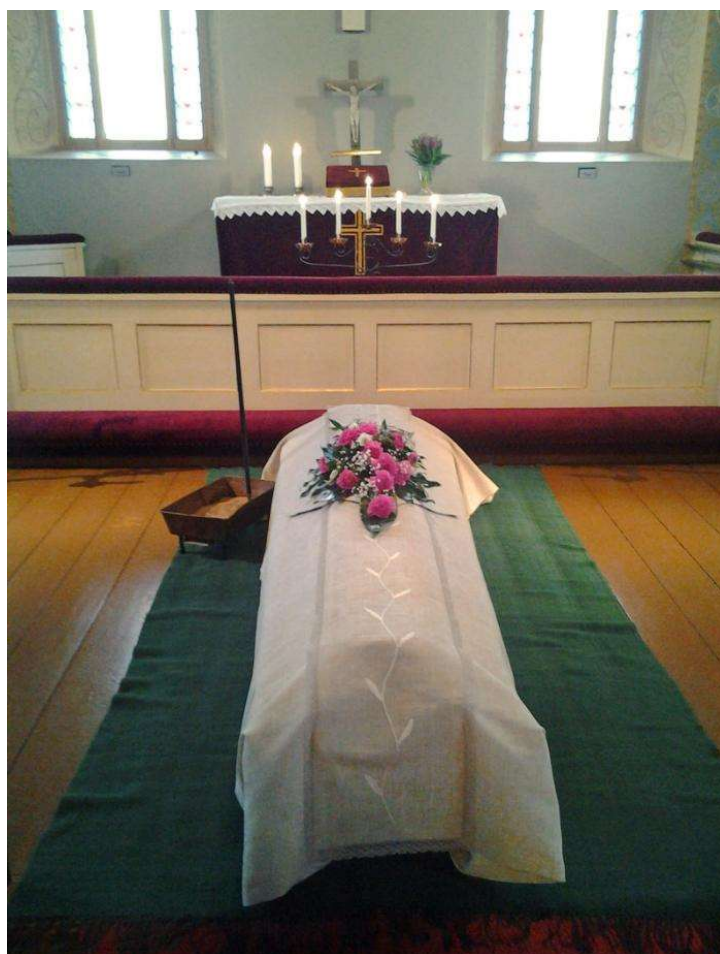

On surun aika

Opas hautajaisten järjestämiseen

Mynämäen seurakunta

Mynämäen seurakunnan tärkeät puhelinnumerot:

Mynämäen kirkkoherranvirasto

Toimisto- ja taloussihteeri Erik Ekholm p. 044-3312 490

PAPIT

Kirkkoherra Antti Kallio	p. 044-0303 049
Kappalainen Saara Markkula	p. 044-0305 003
Seurakuntapastori Esa Laitinen	p. 044-0305 005

KANTTORIT

Kanttori Jenni Urponen	p. 044-3285 817
Kanttori Anna Putkiranta	p. 044-3306 125

DIAKONIA

Diakoniatyöntekijä Sanna Jalonen	p. 044-3307 055
Diakoniatyöntekijä Heidi Hyytinen	p. 044-3312 491
Nuorisodiakoni Taneli Nurmenniemi	p. 044-5310 870

KIINTEISTÖTYÖNTEKIJÄT

Suntio-vahtimestari Anni-Kaisa Saarela	p. 044-3312 492
Siistijä Suvi Korhonen	p. 044-5507 073
Kiinteistötyöntekijä Kari Telén	p. 044-5956 083
Kiinteistötyöntekijä Hannes Hansson	p. 044-5307 683

Lisätietoja: www.mynamaenseurakunta.fi

Hyvät omaiset,

Kun läheinen kuolee, kuolee samalla osa omaa itseänsä. Me liitymme tässä Jumalan luomassa maailmassa kaikki yhteen. Jotkut enemmän kuin toiset, mutta yhtä kaikki kuitenkin elämme toistemme vuorovaikutuksessa. Raamatun kielikuvassa meitä kristittyjä ikään kuin verrataan Jeesuksen Kristuksen ruumiiseen. Käsi, jalka, pää jne. muodostavat kokonaisuuden.

Yhden jäsenen kärsiessä kokevat muutkin kivun. Kuolema on lopullinen ja samalla kaikille hyvin tasapuolinen. Kuitenkin se on yksilökohtainen. Surutyö on myös yksilökohtaista. Seurakunnan tehtävä on tukea Sinua surutyössäsi. Carl Jung sanoi, että ihminen ei näe Jumalaa, koska hän ei katso tarpeeksi alas.

Näin ollen kuolema ja suru tarjoavat meille mahdollisuuden nähdä syvemmälle; suru kumpuaa rakkaudesta ja yhteydestä, jota omainen on saanut viettää menehtyneen kanssa. Raamatun mukaan yhteys Jumalaan säilyy tuonpuoleisessa ja jopa paranee parhaimmillaan. Alku ja loppu. Ilo ja suru. Nämä tosiasiat kiertävät elämässä ja koskettavat meitä. Ne myös jatkuvasti luovat uutta.

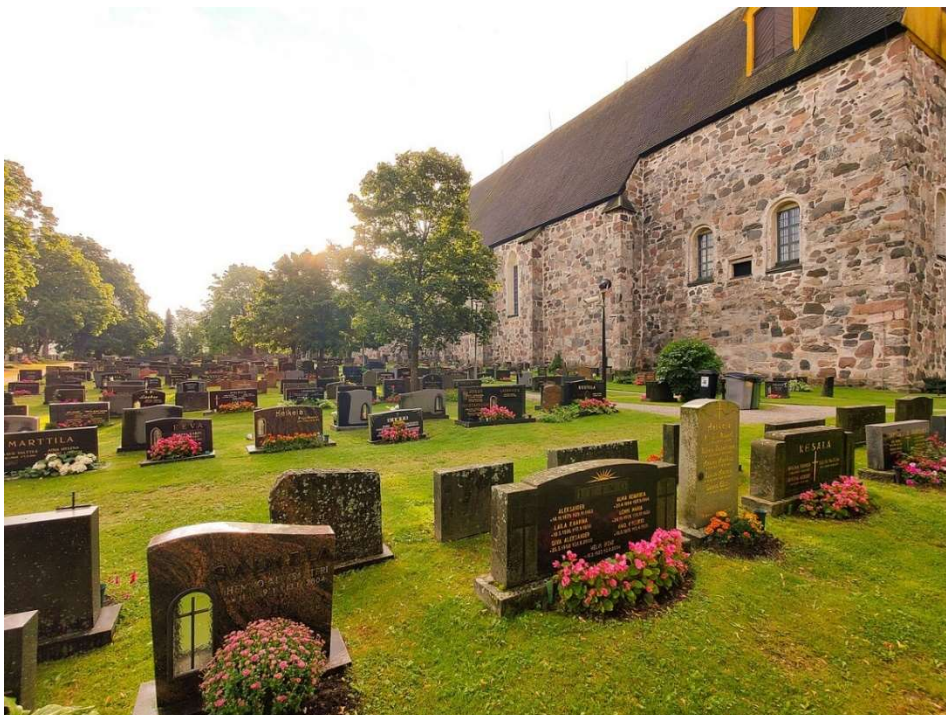
Antti Kallio, kirkkoherra

"Ja minä kuulin valtaistuimen luota voimakkaan äänen, joka sanoi: Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut"

Ilmestyskirja 21

Polku kuolemasta hautaan - miten toimin, kun läheinen kuolee?

1. Tieto läheisen kuolemasta.
2. Varataan aika siunaukselle ja/tai muistotilaisuudelle kirkkoherranvirastosta.
3. Hautapaikan valinta (arkkuhautausta/uurnahautausta/sirottelu).
4. Sanomakellojen soitto.
5. Toimituskeskustelu papin kanssa (pappi ottaa yhteyttä lähiomaiseen ja sopii ajan toimituskeskustelulle).
6. Siunaustilaisuuden musiikista sovitaan kanttorin kanssa.
7. Siunaus.
8. Muistotilaisuus.
9. Hautauksen jälkeiset toimet (uurnan lasku/sirottelu, laskutus, hautakiven asentaminen haudalle)

Siunauskeskustelu

Olette kokeneet läheisen menetyksen. Haluamme seurakuntana tukea teitä läheisenne menettämisen keskellä.

Seurakunnan papit saavat tiedon siunauspäivästä ja he ottavat teihin yhteyttä. Tarkoituksena on sopia siunauskeskustelun ajankohdasta.

Siunauskeskustelussa tarkoituksena on puhetta ajatellen käydä vainajan elämänvaiheita läpi: syntymäpaikka, sisarukset, koulutus, (keskeisimmät) työpaikat, puolison löytyminen, lapset, lastenlapset, eläkeikä. Keskustelussa tulee esille myös harrastuksia sekä luonteenpiirteitä – ehkä myös lomanviettotapoja. Joillakin elämänkaaren vaiheet ovat monisyisiä, toisilla tasaisempia. Elämä on aina persoonallinen, samoin siunauspuhe. Vainajan elämää ei ole syytä verrata muiden elämään; se on sellaisenaan ainutkertainen ja arvokas. Erityisen puhuttelevia ovat lapsen siunaukseen valmistautumiset. Silloin on tilaa myös hiljaisuudelle siunauskeskustelun aikana.

Siunauskeskustelun kuluessa käydään myös siunauskaava läpi, ja pappi kirjaa musiikki- ja virsitoiveet.

Siunauspuheessa pappi kääntää katseen jälleennäkemisen toivoon. Jälleennäkemisen toivo perustuu Kristukseen ja pääsiäisen ylösnousemussanomaan. Viimeinen sana ei siten ole kuolemalla vaan Kristuksella. Uskomme Kristukseen tuo vahvan lohdutuksen näköalan.

Siunauskeskustelun päätteeksi on mahdollisuus vielä pieneen rukoushetkeen tai lyhyeen hartauteen.

Esa Laitinen, seurakuntapastori

Siunaustilaisuuden kulku

Siunaustilaisuus on läheisten yhteinen hetki hyvästellä vainaja ja jättää hänet Jumalan huomaan. Siunaustilaisuus noudattaa yleensä tiettyä kaavaa, joka kestää tyypillisesti 30–45 minuuttia. Siunaustoimituksessa noudatetaan kirkkokäsikirjan mukaista järjestystä.

1. Saapuminen ja istumajärjestys: Omaiset saapuvat kirkkoon noin 15-20 minuuttia ennen tilaisuuden alkua. Lähiomaiset istuvat eturivissä, muut vieraat heidän takanaan. Arkunkantajat (yleensä 6 hlöä) saapuvat viimeistään 30 min. ennen (tai muuna sovittuna ajankohtana) ruumishuoneelle. Mahdollista on myös antaa tehtävä hautaustoimiston hoidettavaksi.

2. Musiikki ja saattue: Tilaisuus alkaa yleensä alkusoitolla. Kantajat tuovat arkun kirkkoon, ja lähimmät omaiset seuraavat arkun perässä omille paikoilleen.

3. Tervetulosanat: Pappi toivottaa läsnäolijat tervetulleiksi.

4. Kukkatervehdykset: Sukulaiset ja ystävät tuovat kukkatervehdyksensä arkulle, usein tietyssä järjestyksessä (puoliso ja lapset ensin, sitten muut sukulaiset ja ystävät).

5. Virsi tai muu musiikki: Yleensä lauletaan virsi tai kuunnellaan vainajan toivoma musiikkikappale.

6. Siunauspuhe: Pappi pitää siunauspuheen. Siunauspuheen sisältö on hengellinen, jossa muistellaan myös vainajan elämää ja persoonaa.

7. Siunaaminen: Pappi suorittaa siunaamisen, jonka aikana hän lukee rukouksen ja siunaussanat sekä piirtää hiekalla arkun päälle hiekkaristin.

8. Musiikki: Siunaamisen jälkeen kuunnellaan usein musiikkia tai lauletaan yhdessä virsi.

9. Rukous ja Isä meidän -rukous: Rukous on yhteyttä Jumalan kanssa, ja Hän käskee meitä heittämään kaikki huolestamme Hänen päällensä, koska Hän välittää meistä.

10. Päätösmusiikki: Tilaisuus päättyy yleensä musiikkiin.

11. Poistuminen: Kantajat vievät arkun autoon tai haudalle, ja omaiset seuraavat arkun perässä ulos. Muut vieraat poistuvat viimeisenä.

12. Hautaan laskeminen: Arkku kuljetetaan kärryillä hautapaikalle. Kantajat laskevat arkun hautaan kantoliinoilla. Arkun päälle voi heittää yksittäisiä kukkia tai hiekkaa. Kun arkku on laskettu hautaan, kaksi kantajaa (usein vahtimestarin ohjeistamana) nostaa haudan päälle tilapäisen kannen (peitelevyn). Saattoväki laskee kukkatervehdyksensä ja seppeleensä tämän haudan päälle asetetun kannen päälle.

Kukkalaitteet viedään haudan päälle vapaassa järjestyksessä. Sen jälkeen on mahdollista laulaa virsi tai rukoilla papin johdolla. Lopuksi joku omaisista voi kutsua saattoväen muistotilaisuuteen.

Kantajat:

Vastaavat arkun kantamisesta kirkkoon ja sieltä pois. Kantajat ovat yleensä vainajan sukulaisia tai ystäviä.

Pappi:

Johtaa tilaisuutta, pitää puheet ja suorittaa siunaamisen.

Kanttori/muusikko:

Vastaa musiikista, säestää virret ja muut yhteislaulut.

Muistiinpanot: Siunaustilaisuus

Alkusoitto

Virsi

Kukkien lasku

Virsi / muu musiikki

Alkusiunaus

Johdantosanat

Psalmi

Rukous

Raamatunluku ja siunauspuhe

Uskontunnustus

Siunaussanat

Virsi / muu musiikki

Rukous

Isä meidän -rukous

Herran siunaus

Virsi

Päätössoitto

Haudalla

Hautaan laskeminen

Virsi

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus on vainajan jäähyväis- ja muistelujuhla. Tilaisuudessa muistellaan häntä ystävien, läheisten ja sukulaisten kesken. Pappia ja kanttoria voi pyytää halutessaan osallistumaan tilaisuuteen. Aiemmin muistotilaisuus järjestettiin usein vainajan kotona, mutta nykyään tavallisempaa on, että se pidetään esimerkiksi seurakunnan tiloissa tai muussa sopivassa juhlatilassa.

Tilaisuudessa on hyvä olla isäntä tai emäntä, joka ohjaa muistotilaisuuden kulkua. Pyydetessä myös pappi voi toimia tilaisuuden ohjaajana. Yleensä omaisilla on ollut tapana järjestää muistotilaisuus vainajan toiveita ja elämäntapaa kunnioittaen.

Muistotilaisuuden ohjelma voi rakentua musiikkiesitysten, puheiden, muistelun, adressien lukemisen ja virsien varaan – näistä ja paljosta muusta voi hyvä muistotilaisuus koostua. Tilaisuudessa on hyvä tarjota kaikille juhluvieraille mahdollisuus osallistua muisteluun.

Muistotilaisuudessa on yleensä joko kahvi- tai ruokatarjoilu. Kahvipöydän kattauksessa ja ruokatarjoiluissa voi tuoda esiin vainajan mieltymyksiä – lempiruokaa ja suosikkimakeat. Muistotilaisuuden koristelussa kuten kukissa voi käyttää vainajan lempikukkia ja -värejä. Tilaisuus on tärkeä osa surutyötä.

Siunaustilaisuuden musiikki

Siunaustilaisuudessa musiikilla on usein merkittävä tehtävä. Joskus voi tuntua vaikealta ilmaista sanoin surua tai muita tunteita, tällöin musiikki voi hoitaa ihmistä. Musiikin välityksellä voidaan kuvata esimerkiksi surun tunteita, lohdutusta, ylösnousemususkoa. Siunaustilaisuuteen sopii sekä soitettu että laulettu musiikki.

Urkumusiikki

Siunaustilaisuuteen sopivia urkukappaleita mm.

T. Albinoni (R. Giazzotto): *Adagio*

J.S. Bach: *Air* (Orkesterisarjasta nro 3, D-duuri)

J.S. Bach: *Sonatina* (kantaatista nro 106 "Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit")

J.S. Bach: *Sinfonia* (kantaatista nro 156 "Ich steh' mit einem Fuß im Grabe")

Englantilainen kansansävelmä: *Greensleeves* (Sait multa kukkaset...)

E. Grieg: *Våren* (Kevät, op. 34, nro 2)

G.Fr. Händel: *Largo* (Aaria oopperasta Xerxes, HWV40)

A. Järnefelt: *Kehtolaulu* (Berceuse)

O. Lindberg: *Vanha virsi Taalainmaalta* (Gammal fäbodpsalm från Dalarna)

L. Mårtenson: *Myrskyluodon Maija*

J. Sibelius: *Sydämeni laulu* (op. 18/6)

Voitte myös toivoa ja ehdottaa soitettavaksi sellaisia kappaleita, jotka ovat olleet vainajalle merkityksellisiä.

Virret

Siunaus- ja/tai muistotilaisuuteen sopivia virsiä esim.

30 Maa on niin kaunis

499 Jumalan kämmenellä

338 Päivä vain ja hetki kerrallansa

517 Herra, kädelläsi

341 Kiitos sulle, Jumalani

555 Oi Herra, luoksein jää jo ilta on

377 Sun haltuus, rakas Isäni

631 Oi Herra, jos mä matkamies

396 Käyn kohti Herrani

971 Maan korvessa kulkevi

Muita sopivia virsiä on mm. virsikirjan osastoissa "Hautaus" (virret 242–249), "Kuolema ja iankaikkisuus" (virret 604–632) ja "Kirkolliset toimitukset" (virret 825–829). Lähes kaikkien virsien sanat, sävelmät ja/tai soivat versiot löydätte verkkovirsikirjasta: <https://virsikirja.fi/>

Muita lauluja

Sekä siunaus- että muistotilaisuudessa on mahdollista laulaa yhdessä ja/tai kuunnella solistin esittämänä virsien ohessa muitakin lauluja. Te omaiset voitte kutsua oman esiintyjän, mutta myös kanttorit toteuttavat mielellään laulutoiveitanne.

Siunaustilaisuuteen sopivia lauluja mm.

Hiljainen tienoo (säv. ukrainalainen kansansävelmä, san. Paavo Kiiski)

Hyvää matkaa (säv. Petri Laaksonen, san. Markus Bäckman)

Kristallivirta (säv. venäläinen kansansävelmä, san. Helli Kaikkonen)

Mun kanteleeni kauniimmin (säv. Kreeta Haapasalo, san. K.I. Nordlund)

Mun sydämeni tänne jää (säv. Veikko Samuli, san. Juha Vainio)

Niin kaunis on maa (säv. ja san. Kari Rydman)

Niin kuin muuttolintusen tie (säv. Ilmari Hannikainen, san. Hilja Haahti)

Oi, muistatko vielä sen virren (säv. Oskar Merikanto, san. Eino Leino, Juho Railio)

Olen kuullut on kaupunki tuolla (säv. venäläinen kansansävelmä, san. Vali Kunnas)

Ota hänet vastaan (säv. Petri Laaksonen, san. Anna-Mari Kaskinen)

Suojelusenkeli (virsi 971, säv. P. J. Hannikainen, san. Immi Hellén)

Täällä Pohjantähden alla (säv. suomalainen kansansävelmä, san. Jaakko Juteini)

Täällä Pohjantähden alla (säv. Petri Laaksonen, san. Turkka Mali)

Mikäli teillä on erityisiä musiikkitoiveita, on toiveistanne hyvä keskustella ja sopia kanttorin kanssa.

Siunaus- ja muistotilaisuuden musiikkivaihtoehtoista ja -valinnoista keskustelemme kanssanne mieluusti.

Jenni Urponen, kanttori

Anna Putkiranta, kanttori

Seurakunnan tilat

Mynämäen seurakunnassa haetaan siunaamisia voidaan järjestää seurakuntamme alueen kolmessa kirkossa sekä Karjalankylän rukoushuoneessa. Kirkkoihin on esteetön kulku sivuovien kautta. Rukoushuoneelle ei ole esteetöntä kulkua.

Mynämäen kirkko

Pyhän Laurin kirkko,
os. Kirkkokatu 3, 23100 Mynämäki

Mietoisten kirkko

os. Kirkkotie 104, 23120 Mietoinen

Karjalan kirkko

os. Karjalankyläntie 58, 23100 Mynämäki

Karjalankylän rukoushuone

os. Meijerintie 8, 23100 Mynämäki

Muistotilaisuutta varten seurakunnan kautta on mahdollista vuokrata seurakuntakoti. Seurakuntakoteja meiltä löytyy kolme.

Seurakuntakotien vuokraan sisältyy valkoiset pöytäliinat pöydille sekä tilasta löytyvä astiasto. Keittiö on vuokraajan käytettävissä. Pitopalvelua ei ole mahdollista saada seurakunnan kautta. Ovi avataan tilaan sovittuna ajankohtana. Seurakuntakodit ovat esteettömiä kulkea.

Mynämäen seurakuntakoti (os. Keskuskatu 17, 23100 Mynämäki)

Tilaan mahtuu 48 henkilöä (kahvio) tai 128 henkilöä (kahvio+sali).

Tilassa on inva-WC.

Mietoisten seurakuntakoti (os. Kirkkotie 104, 23120 Mietoinen)

Tilaan mahtuu 16 henkilöä (tarjoilutila) tai 76 henkilöä (tarjoilutila+sali)

Tilassa on inva-WC.

Karjalan seurakuntakoti (os. Karjalankyläntie 13, 23100 Mynämäki)

Tilaan mahtuu 80 henkilöä.

Tukea suruusi

Seurakunta auttaa kaikkia läheisensä menettäneitä tarjoamalla keskusteluapua ja vertaistukea, kirkon jäsenyyttä ei kysytä. Ajankohtaiset tiedot ryhmistä löytyy seurakunnan verkkosivuilta.

Sururyhmä: Järjestetään kerran vuodessa ja ovat maksuttomia. Tapaamisia on kuusi kertaa ja kestoltaan puolitoista tuntia kerrallaan. Osallistujilla on mahdollisuus puhua kokemastaan ja ilmaista erilaisia tunteita vertaisryhmässä. Ryhmään on ennakkoilmoittautuminen. Suosittelemme, että menetyksestä on kulunut joitakin kuukausia ennen ryhmään ilmoittautumista. Ohjaajina seurakunnan pappi ja diakoniatyöntekijä.

Leskien ryhmä: Kokootumiset kerran kuukaudessa. Ryhmä ei ole sururyhmä vaan leskeksi jäämisestä on ollut hyvä kulua jo jonkin aikaa. Kahvihetken ja rupattelun yhteydessä pohditaan mm. muuttuneita elämäntilanteita, uusia elämäntapoja sekä saadaan tukea ja rohkaisua samankaltaisessa elämäntilanteessa olevilta ryhmäläisiltä. Sinun ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Ohjaajana seurakunnan diakoniatyöntekijä.

Keskusteluapu: Seurakunnan pappeihin ja diakoniatyöntekijöihin voi olla yhteydessä varatakseen kahdenkeskisen keskusteluajan.

Kirkon keskusteluapu: www.kirkonkeskusteluapua.fi.

Heidi Hyytinen, diakoni

Lapsen surun huomioiminen

Lapsen surun ilmaisutavat voivat erota aikuisista. Lapsen kehitystaso vaikuttaa surun ilmenemiseen.

Kunnioita lapsen tapaa surra ja hänen toiveitaan. Esimerkiksi älä pakota lasta sairaalaan tai tilanteisiin, joihin lapsi ei halua osallistua. Keskustelkaa avoimesti syistä.

Pidä ainakin joistakin arjen rutiineista kiinni.

Aikuiset voivat rohkeasti näyttää lapselle omaa suruaan.

Lapsen tulee saada osallistua halutessaan mm. hautajaisiin tai päästä tapaamaan saattohoidossa olevaa. Kerro lapselle etukäteen tulevasta.

Keskustele kuolemasta silloin, kun lapsi haluaa siitä keskustella.

Jos lapsi kysyy, hän on valmis kuulemaan vastauksen. Älä valehtele lapselle, vaikka tarkoittaisitkin sillä hyvää.

Lapsi saattaa kysyä varsin yksityiskohtaisia kysymyksiä. Esimerkiksi miltä kuollut näyttää.

Puhu kuolemasta. Vältä kiertoilmaisuja (esim. Hän nukkui pois). Käytä rohkeasti sanaa "kuolema".

Älä jää surun kanssa yksin. Hae rohkeasti tukea, apua ja tietoa asian käsittelyyn: [Surenvankohtaaminen.fi/lapsenjanuorensuru](https://surenvankohtaaminen.fi/lapsenjanuorensuru)

Tytti Poutanen, varhaiskasvatuksen ohjaaja

Suru on sade – toiminnallinen lohdutuksen rukous

Suru on sade (hipsuttele sormilla hartioita)

Se putoaa ja kastelee. (hipsuttele hartioilta selkää pitkin alemmas)

Ei kysy lupaa eikä aikaa. (mutkittele kämmenellä hitaasti ylhäältä alas)

Elämässä on niin vähän olennaista: (paina kämmenet selälle)

Silittäminen (silittlele selkää)

Ja siunaaminen. (laita kämmen pään päälle)

Ja valojen sytyttäminen (hipaise selälle lyhyitä, alhaalta ylös viiruja)

Toisten pimeään. (vedä kämmenillä ylhäältä alas)

Tyhjän pihan pieni valo (laita sormet suppuun ja avaa ne eri suuntiin)

Riittää valaisemaan muistojen polun (piirrä sormella polku)

Suru on sade. (hipsuttele sormilla hartioita)

Sade hoitaa. (pyöritä kämmentä selällä)

Kirjasta: Aitlahti Kaisa ja Reinikainen, Satu: *Piirrän sinuun tarinan*. Lasten Keskus, Kirjapaja 2020.

Joh. 14:1-6

Jeesus sanoo:

»Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen. Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen.»

Tuomas sanoi hänelle: »Herra, emme me tiedä, minne sinä menet. Kuinka voisimme tuntea tien?» Jeesus vastasi: »Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani.»

